

ფაქტის საწინააღმდეგოა და ეს მათი „ფაქტის“
ში გამოვლინდა. ბურჟუაზიამ გამოიყენა ეს
ფაქტები, რომელიც აგრეთვე ფა-
ქტებისაა იყო და მათ დაეყრდნენ
რადიკალურ ფაქტების რაგანინაობაში
თავიანთი გეგმების შესახებ.

ფაქტური რაგანინაობაში რამდენ-
იმე ათი ათას ყოფილ რადიკალურ ფა-
ქტებში დიდად შესცვალა სურათი. დად-
გა განწყობილების შეზღუდვის ხანა
და თან და თან შესაძლებელი გახდა მუშა-
რის მუშაობა კლასის მიმართ.

ნაღებში ჩამოყალიბდა ფაქტების
მუშაობა მიმართული იქნა მუშაობა რა-
განინაობის მიმართ. წინასწარ განსა-
ზღვრული გეგმით შექმნილი იქნა რა-
განინაობა ბურჟუაზიის საინფლა-
ციონისტებისა, ყოფილ რადიკალებთან,
სტრუქტურულად, შეძლებული გეგმების
შეიღებინა და ლუმიერპროდუქტების
დანიშნულებით მათ დანერგეს ქალა-
ქის მუშაობა რაგანინაობებში; შემდეგ
საინფლაციო პროდუქტებისა და წვრილი
გეგმების რაგანინაობები, რომელთა
გერ შესძლეს წინააღმდეგობის გაწევა,
რაც თვალსაჩინო გახდა ის სარგებლო-
ბა, რომელიც მათ მიჰქონდათ ბურჟუა-
ზიისთვის, რაკო და ახალი იარაღები
მის შემდეგ უხვად მიდიოდა. ისინი სა-
რგებლოდნენ ჟურნალ მუშაობის უფ-
ლებით; ექსპედიციები საფლად საბარ-
გო ავტომობილებით იგზავნიდნენ. მათ
თან და თან დაიპყრეს წვრილი სამრე-
წველო ცენტრები შემოიკლდნენ, სწვა-
მდნენ მუშაობა კლუბებს, კოოპერაციებს,
სახლებს და სხ. ქანდაკებები და პოლი-
ტიკა მათ მიმართ ნეიტრალიტეტს. იცა-
ვდა და ზოგჯერ ეხმარებოდა კიდევ
მათ. პროვინციის დაპყრობის შემდეგ
მათ შეუდგნენ სამრეწველო ცენტრებს;
რამდენიმე დღეში მათ ტრეზორის ქვეშ
დააყენეს მუშები, მოსპეს სოციალისტ-
ების რედაქციები და კლუბები, კლავდნენ
ბელადებს და შემდეგ მიდიდნენ.

სოციალ-დემოკრატების რაოდენობა, თავ-
დაცვა შესაძლებელი იყო პარლამენტარია-
ტის მთელი ძალების გაერთიანებით. ამ
გაერთიანებას მთელი ძალადონი გვინა-
დამდეგობადნენ რეფორმისტები, რომელ-
თაც კარგად იცოდნენ, რომ პარლამენ-
ტარიატის გამარჯვება ფაქტებზე ხელ-
დასაყრდენი შესაძლებელი სოციალურ
რეფორმაციას. როგორც ყველგან, ისინი
აქტიურობდნენ პარტიკულარულ და ბურჟუა-
ზიის ერთგული მხარდებნი იყვნენ. კრი-
ზისის გამოსავალს ისინი ხედავდნენ მუ-
შებისა და კავშირების კოალიცი-
აში; ისინი აშკარად გადავიდნენ ბურჟუა-
ზიის მხარეს, მესამეის კლასის სერა-
ტის ხელმძღვანელობით მუშები ქანა-
დნენ რეფორმისტებსა და კომუნისტებს
შორის, ხოლო გადამწყვეტი მომენტში
ისინი რეფორმისტების მხარეს დიდ-
ნენ.

უპირობოდ გადვიდა პარლამენ-
ტარიატის. ის ხელდასა და როგორც ცხლ-
დებოდა მისი მდგომარეობა, მაგრამ მან
ვერ შესძლო გაგვეჩვენა ყველა ამ რაგა-
ნინაობებში ანარქისტებისა, სინდიკალი-
სტებისა, კათოლიკურ მესხებისა,
რესპუბლიკანებისა, სოციალ-დემოკ-
რატებისა, რეფორმისტებისა, მესამეის
კლასისა და კომუნისტურ ფრაქციებს
შორის. პარლამენტარიატის ფართო მას-
ში სულთ დიდებენ, ამაშია ჩაფარდნა.
ახალგაზრდა კომუნისტურ პარტიას ძა-
ლები არ ყოფილა დახმარებისთვის.

ფაქტების დემოკრატია. თავისი ნა-
ციონალისტური, ხანდაზნ ანტიკაპიტა-
ლისტური დემოკრატია, უშუალო გამო-
სვლით აქა იქ სპეკულაციების წინა-
აღმდეგ, მათ დამისაზრეს სიმპატიები
მუშაობა შეუდგნენ ნაწილისა. მათ
შესძლეს სიმპატიის მოპოვება სოცლის
პარლამენტარიატის ჩამოყალიბებში.
მათ დაიპყრეს პროფ-კავშირები, რომელ-
თაც ხელმძღვანელობდნენ მუშაობა მოძრა-
ობის რეგისტრები. ამის გარდა მათ გა-
ერთიანდნენ დამპყრობელებიც და დადგეს
მათთან შეთანხმება, რომელთაც ისინი
დაიპყრებდნენ მხოლოდ ისეთ მუშებს, რომ-
ელნიც ფაქტურ რაგანინაობებში შე-
დნენ, ისე როგორც 1919 და 1920
წლებში სოციალისტების მიმართ, მუ-
ჩანებმა ფაქტებმა. ახლა დაუწყეს ცე-
მარ, როგორც მათ უკანასკნელ თავსე-
ფასაც თვით მუშებშიც კი აღიძრა იქვე
და ფიქრობენ, რომ შესაძლებელია ფა-
ქტებში შესძლონ მათი დახმარება.

გერმანულ-ბურჟუაზიის. ისეთი ატმოსფერო-
იყო გამეფებული უკანასკნელ ხანებში
იტალიაში. ფაქტების სრული ბატონ-
ობა იქნებოდა იქნებ ქვეყნისა, რადგან მათ
მხარეს იყო სიმპატიო ბურჟუაზიის, მუ-
ჩანების, ჯარის და თვით მუშების ზო-
გიერთ წევრშიც კი. ის გაგრძეობდა, რომ
ფაქტებში ძალა უფლებები ხელთ ჩაიგ-
დეს—უბრალო რეგისტრაცია ამ ფაქ-
ტისა. მათგან გვიან ხანს ყველა იხი-
რომელნიც ვერ ხელდავენ კრიზისიდან გა-
მოსავალს, ვინც დაიძალა და უპირობო
და.

ჩვენ ვიცით, რომ იტალიის გერმან-
ოზური კრიზისი ვერ მიიღებს განუტრუნ-
ად ფაქტებისაგან. რაც უფრო დიდი, ფა-
ქტებისა და მუშების იმედები, მათ
უფრო დიდი იქნება გულისწყრომა, რა-
დგანაც გაიგებენ, რომ ფაქტების არ
ძალადობა ქვეყნის კრიზისიდან ხსნა. იმე-
დის სისწრაფით, რამდენად ისინი შედრინ-
დნენ, ისინი უკანვე იქნებიან ჩამოგდ-
ებული, მესხებისა და მუშების კრისხე-
ბით წინააღმდეგ მიმართულნი.

მაგრამ ამ ხანად იტალიის მუშათა
კლასს მძიმე მდგომარეობის გადაჭრა
მოუწევდა. კომუნისტები იტალი-
კომუნისტები და ძირს გამოუთხრიან ფა-

შურნალ-გაერთიანება

გერმანეთის საერთო ბონარ-ლოუსა-
თებს. ახლა დღე პარისა პოლიტიკური
რედაქციის სწერს რეპარაციის საკით-
ხის შესახებ და აღნიშნავს, რომ ბონარ-
ლოუს, როგორც შეიძლება დაესკვნათ
მის მიერ გლახაში წარმოთქმულ სი-
ყვებიდან, არ არის მიმხრე ამსოლიუ-
ტური მორატორიუმის. ბონარ-ლოუს არ
ემხრობა იმ აზრს, რომ ინგლისის ინტე-
რესი თხოულობდეს გერმანიის ეკო-
ნომიკურ აღდგენას. მისი აზრით მთელი
ყურადღება მიჰყრებოდა უნდა იყოს
გერმანიის გარეშე მდებარე ბაზრებისაგან
ყოველივე ეს საშუალებას იძლევა ვიფი-
ქროთ, რომ ინგლის-საფრანგეთის კავ-
შირი არ დაიშლება.

მოატრიადა—ერთადერთი გადამ-
სავალია. პარისის კორესპონდენტი აღ-
ნიშნავს იმ წუთებს, რომ ავტორიტე-
ტულ წყევში უკვე ამინდენ გერმან-
ეთის სრულ გაკოტრებას ამ წლის დასა-
სრულს თუ არ მოხდა რამე სასწრაფო,
გერმანეთი დაცემია ისე, როგორც არის
დაცემული ავსტრია. გერმანიის კრე-
დიტის მინიმალურად აღდგენისათვის
ავტორიტეტული მორატორიუმი. საფრ-
ანგეთის აზრით საერპარტო გადასახ-
დების შემცირება შეუძლებელია საერ-
თაშორის ვალებს ანუ ელკის გაგრ-
ევა.

ამისთან დაკავშირებით საფრანგეთი

კომინტერნის კონგრესი

მოსკოვი. 14 ნოემბ. 11 ნოემ-
ბერს საღამოს სდამაზე პოლონეთის
კომპარტიის წარმომადგენელი მიხა-
ილოვსკი აღნიშნავს, რომ პო-
ლონეთში უკანასკნელი არჩევნების
დროს სამ ოლქში კომუნისტებმა
მიიღეს ასი ათასზე მეტი ხმა. კომუ-
ნისტებმა მოახერხეს არა ლეგალურ-
მუშაობის წარმოება. ამ ეამად
წარმატებით ტარდება ცხოვრებაში
ერთიანი ფრონტის ტაქტიკა. კომ-
პარტიამ შეთანხმა მის მიერ წამო-
ყენებული მოთხოვნები აგრარუ-
ლი საკითხის შესახებ სოფლის მუ-
შათა და წვრილ გლეხების მოთ-
ხოვნილებებთან.

ინგლისის დელეგატი მერფი ამ-
ბობს, რომ ის თანხმდება ზინოვი-
ევის თეზისებს. ინგლისში კაპიტა-
ლის თავდასხმა სწარმოებდა ძლიერ
დახელოვნებულად. ბურჟუაზია მა-
ინც დაბნევის განიცდის. ამ ეამად
კომპარტიის მდგომარეობა ინგლისში
სავსებით დაკმაყოფილებულია. კომ-
პარტიის ადგილობრივი რაგანინაობა-
ების მუშაობა პარტიასთან ერთად
გამოსვლამ კომპარტიის გავლენა მუ-
შათა მასებზე მეტად გააძლიერა.

ბუხარინი აღნიშნავს, რომ საფ-
რანგეთის კომპარტია იღებს მშვე-
ნიერ რეზოლიუციებს, რომელნიც
უმთავრესად ქალაქებზე რჩება. საფრ-
ანგეთის პარტია არ ღებულობ-
და საკმაო აქტიურ მონაწილეობას
მუშათა მოძრაობაში. პარტიის ძიერ
ერთიანი ფრონტის უარყოფა წინა-
ნავს ოპორტიუნიზმს და პასიურო-
ბის გამოჩენას.

პარტია ითვისებს მოქნილობას და
უშუალო მოქმედების უნარს.
ბუხარინი აღნიშნავს, რომ აღმას-
კომი ადგია არა მარჯვენა ან მარ-
ცხენა, არამედ ნამდვილ პროლეტა-
რულ ხაზს. ბუხარინი მოუწოდებს
მტკიცე ინტერნაციონალურ დის-
კალინის შექმნასკენ.

— 12 ნოემბერს დილის ხნდო-
მაზე საფრანგეთის კომპარტიის
წარმომადგენელი როსენრი აცხა-
დებს, რომ მის პარტიას აკრიტიკე-

ნისტური ტერორის შენობას. სოციალი-
სტური პარტიის შეფრთხი კომინტერნ-
თან იმის ნიშანია, რომ რევოლუციო-
ნერმა მუშებმა გაიგეს სისწრაფე კომუ-
ნისტური მეთოდებისა და საშუალებათა
ფაქტობრივად რევოლუციონერული ბრძო-
ლისათვის.

იტალიის რევოლუციონერ პარლამ-
ტარიატს ელის მძიმე ბრძოლის თვეები;
როდესაც ფაქტების ჩამოყალიბება უკ-
ანასკნელი ნიდაში და ისინი ყველასათვის
აშკარად თვითგადარდულ რაგანინაობად
გადაიქცევა, მაშინ შესაძლებელი გახდ-
ება პარლამენტარიატისათვის დამყარო-
ბის საშუალება დაიჭიროს.

იტალიის ბრიტელის კონფერენციის
დაქარბას, ყოველივე დაყენება კი
უქადის გერმანიის გაკოტრებას, ამისა-
თვის—აღნიშნავს კორესპონდენტი აფ-
ცილებელი ინგლის-საფრანგეთის დუ-
ყოველივე შეთანხმება თუ კი მათ მარ-
თლად სწრაფ მდგომარეობის გამოსწო-
რება.

რეპარაციის საკითხი. ფინანსთა მი-
ნისტრმა ლასტერმ პარლამენტის სხ-
დომაზე განაცხადა, რომ საფრანგეთმა
მიიღო გერმანიისგან უმნიშვნელო თან-
ხები, იმიტომ, რომ მას არ ქონდა სა-
შუალება და ძალა მიეღო ზომები გერ-
მანიის მიმართ მისი ვალდებულების
სისრულში მოსაყვანად. საერპარტო
საკითხი არის საკითხი პოლიტიკური და
არა ფინანსური ისე, როგორც საკით-
ხი საერთაშორისო დავიანების. ეს
საკითხები განუყრად არიან შეგავრი-
ბულნი ჟურთიერთ შორის. გერმანეთი
უნდა ვაიძულოთ, რომ გადაიხადოს თან-
ვისი ვალები.

ფაქტებშია დასწევს ამს. ბომბაჩი-
ნის ბანა. ამს. ბომბაჩინი, რომელიც
კომინტერნის ყრილობაზედა ჩამოსული,
მიიღო დეპუტე, რომ ფაქტებშია რომის
გზაზე დაარბეს და დასწევს სახლი,
რომელიც ცხოვრობდა მისი მჯახი.
ამს. ბომბაჩის ოჯახის ბედი გამოურ-
კვევლია.

ბენ სრულიად სამართლიანად. საფ-
რანგეთი კონტრერევოლუციის ეან-
დარშია და ამიტომ საფრანგეთის
კომუნისტებს მოეთხოვებათ განსა-
კუთრებით დიდი აქტიურობა.

— კომინტერნმა ორჯერ გადა-
არჩინა რევოლუციონერული მოძრაო-
ბა: პირველად—როდესაც მან მოახ-
დინა განხეთქილება ესდევების პარ-
ტიათა შორის და შექმნა ახალი კო-
მუნისტური პარტიები; მეორედ—
როდესაც მან წამოაყენა ერთიანი
ფრონტის ტაქტიკა. ამ ტაქტიკის
მოწინააღმდეგეებმა ვერ შესძლეს მე-
ორე ტაქტიკის დასახლება. ამ ე-
ამდ ერთიანი ფრონტის ტაქტიკა
ცხოვრებაში ტარდება პროფესიონა-
ლურ მოძრაობაში. სახელმძღვანელო
რევოლუციონერული სინდიკალისტები
ანარქიკებებენ მას იმ მოსაზრე-
ბით, რომ იფრიშე გადმოსულ კა-
პიტალის წინააღმდეგ მასიური გამო-
სვლა შეუძლებელია მათი კოორდი-
ნაციის გარეშე იმ რეფორმისტულ
რაგანინაობებთან, რომელნიც ჯერ
კიდევ საკმაოდ ძლიერია ზოგიერთ
წარმოებებში.

— ისპანიის წარმომადგენელი
აბეგვებს აღნიშნავს, რომ ისპანიის
პარტიამ შესძლო ერთიანი ფრონ-
ტის ტაქტიკის გატარება, როგორც
ეკონომიურ, ისე პოლიტიკურ სფე-
როში.

კომპარტიის ბალკანეთის ფედ-
რაციის წარმომადგენელი ოლა-
როვი აცხადებს, რომ კომუნისტუ-
რი მოძრაობა რუმინიაში და სამხ-
რეთ-სლავიაში ცხოველდება, ერ-
თიანი ფრონტის ტაქტიკა იქ წარ-
მატებით ტარდება ცხოვრებაში.

მოსკოვი. 15 ნოემბ. კომინტერ-
ნის კონგრესის სხდომაზე 13 ნოემ-
ბერს ახალი ეკონომიური პოლიტი-
კის შესახებ სიტყვით გამოვიდა ამს.
ლენინი, რომელსაც შეხდნენ მქუ-
ხარე ოვაციებით. თავის სიტყვაში
ამს. ლენინმა სთქვა: „1921 წელს
ჩვენ სახელოვანად დავამთავრეთ სა-
მოქალაქო ომი, მაგრამ პირის-პირ
წარსდევით პოლიტიკური კრიზისის
წინაშე. გლეხობა ჩვენი წინააღმდეგი

იყო, მუშების ნაწილი უკმაყოფი-
ლო იყო. სოციალიზმში უშუალოდ
გასავალს შეუძლებელი გახდა. ჩვენ
დავადექით ახალ ეკონომიურ პოლი-
ტიკას. ესაა, მისი შედეგები გვი-
ჩვენებენ, რომ ჩვენი გამოცდა წარმა-
ტებით დავიჭირეთ.

ფინანსიურ სფეროში ძირითადი
ამოცანაა მანეთის სტაბილიზაცია.
შარშან სტაბილიზაციაზე გადასვლა
გაგრძელდა სამი თვე, წელს—ხუთი
თვე. ეს უმეველი გამარჯვებაა.
გლეხობა კმაყოფილია ახალი ეკო-
ნომიური პოლიტიკით და ჩავაბა-
რა ასეული მილიონი ფუთი სასურ-
სათო გადასახადი. აღარ არის კვა-
ლი გლეხების აჯანყებისა და უკმა-
ყოფილების. მსუბუქ მრეწველობა-
ში—საერთო ზრდაა, რასაც შედე-
გად მოჰყვა პარტაგარდის და მოს-
კოვის მუშების მატერიალური მდგო-
მარეობის გაუმჯობესება. უფრო
ცუდ მდგომარეობაშია მძიმე მრე-
წველობა, ის აუცილებლად უნდა
აღვადგინოთ. სახელმწიფო ვაჭრო-
ბამ მოგვცა ჩვენ 20 მილ. ოქროს
მანეთი მძიმე მრეწველობისათვის,
ჩვენ ბევრი შეცდომაები ჩავიდინეთ,
მაგრამ სახეში უნდა მავიდოთ, რომ
ზოგიერთ ადგილებში ჩვენ გვიხდ-
ება ვისარგებლოთ შეგნებულად თუ
შეუგნებლად მეფის მოხელეებით,
რომლებიც ჩვენს წინააღმდეგ მოქ-
მედობენ. ჩვენ ვქმნით საკუთარი მუ-
შაების კადრს, რასაც მოუწევდა
რამდენიმე წლები. ჩვენი შეცდო-
მები არაფერია ჩვენი მტრე-
ბის შეცდომებთან შედარებით,
რომლებიც დახმარებას აწვდიდნენ

(შემდეგი იქნება)

ახლო აღმოსავლეთი

სტამბოლში.
რომი. 14 ნოემბ. სტამბოლიდან იუ-
წყებინა, რომ ოსმალეთის ენდარმების
და ინგლისელებს შორის მომხდარ ინ-
ციდენტის გამო, მოკავშირეთა გენერა-
ლების სხდომაზე შედგნენ იქნა წინა-
დადება სასალო წყევლის გამოცხადების
შესახებ. მოკავშირეთა უმადეს კომის-
რებმა ამის შესახებ შეეცადნენ თავიანთ
მთავრობებს და თან დაძინეს, რომ სა-
ალო წყევლის გამოცხადება არ არის
სასწავლო, ვინაიდან მისი განხორციე-
ბისათვის საჭირო იქნება ახალი სამხედ-
რო ძალების გამოგზავნა.
ახალი ძალები.
რომი. 14 ნოემბ. მოკავშირეთა გენე-
რლებმა ხელახლად გამართეს მთავრობის
შექმნილ მდგომარეობისა და მცირე

კოლიას და შექმნეს ვერსალის ზა-
ვი, რომლის ფინანსურ შედეგებს
თვითვე ვერ გააბრუნეს ახალი.
მსოფლიო რევოლუციის პერსპე-
ტივები იქნება არა თუ კარგი,
რამედ, ბრწყინვალე ჩვენი შინა-
განი ამოცანაა ხელისუფლების სა-
თავეში პროლეტარიატის დარჩენა
სოციალიზმის გზის გასაყვავად,
რომელიც რუსეთში მიმდინარეობს
თავისებური სახელმწიფო კაპიტა-
ლის გზით, სადაც მოწა, მრეწველო-
ბა და ვაჭრობა პროლეტარულ სა-
ხელმწიფოს ხელშია.

— გუშინდელ სხდომაზე 13 ნო-
ემბერს ამს. ზინოვიევი საბოლოო
სიტყვაში სთქვა. „თვითეული ბურ-
ჟუაზიული მთავრობა ამავე დროს
კაპიტალისტურია, მაგრამ უოველი
მუშური მთავრობა არ არის პროლე-
ტარული და სოციალისტური. მუ-
შური მთავრობა შეუძლია მრავალ-
გვარი ფორმა. მიიღოს თვითეული
მუშური მთავრობა შეიძლება გა-
ხდეს პროლეტარიატის დიქტატურის
გამოსავალი პუნქტი. მნიშვნელოვა-
ნია არა ფორმა, არამედ პოლიტი-
კური შინაარსი. მუშური მთავრო-
ბის მთავარ შინაარსს წარმოადგენს
—ბრძოლა ბურჟუაზიის წინააღმდეგ.
ჩვენ უნდა ვებრძოლოთ ილიუზიებს.
თითქოს მუშური მთავრობა ნიშნავ-
დეს კომუნისტურ მშვიდობიან გად-
სვლას. მუშური მთავრობა არ ნი-
შნავს პროლეტარიატის დიქტატუ-
რას. მუშური მთავრობა საშუალე-
ბაა მასებთა უფრო დასახლოვე-
ბად.

(შემდეგი იქნება)

უცხოეთი

უფროებშია ბერლინი
მოსკოვი 15 ნოემ. ბერლინი მოხუ-
ა უფროებანი სიძვირის ნიდაზე. მუშე-
ბის ცოლები ძალით იჭეროდნენ ლუქე-
ბში და გამოჰქონდათ პროლუქები.
კავშირი კომუნისტებთან
მოსკოვი 15 ნოემ. საქსონიის „გერ-
თიანებულმა სოც. დემოკრატულმა პარ-
ტიამ“ დაადგინა ოფიციალური წინადა-
დება მისცეს კომუნისტებს, რომ ისინი
შევიდნენ სოციალისტურ მთავრობაში.
კომუნისტებმა ბოლგარიაში
მოსკოვი 15 ნოემ. სოფლის ქალაქის
არჩევნებში კომუნისტებმა მიიღეს 22
ადგილი, სოც. დემ. მთავრობის პარტი-
ას უმრავლესობა ეკუთვნის მხოლოდ იმ
შემთხვევაში, თუ კი მხარს დაუჭერენ
კომუნისტები.

იაპონიაში
მოსკოვი 15 ნოემ. ჩინეთის მთავრო-
ბის მრეწველობა ანდერსონმა განაცხადა,
რომ იაპონია სდებს შემდეგ დილემის
წინაშე: ან სოციალისტური რევოლუ-
ცია, ან ომი ამერიკასთან.
ანდერსონის აზრით, იაპონიის ჟრჩე-
ნია ომი. მომავალი წავი დამოკიდებუ-
ლია ჩინეთ-რუსეთ-ამერიკის დაახლოე-
ბასთან.
სახალინის ოკუპაციის გამო
მოსკოვი 15 ნოემბერი. იოფფემ პრო-
ტესტით მიმართა იაპონიის მთავრობას
იაპონიის ჯარების მიერ სახალინის ოკუ-
პაციის გაგრძელების გამო. იოფფემ
აღნიშნა, რომ რუსეთის მთავრობა სდებს
იმ თვალსაზრისზე, რომ საჭიროა იაპო-
ნიის მიერ სოციალისტური კომუნისტური
კონგრესის სახით სახალინზე, მხოლოდ
მოითხოვს იაპონიის ჯარებისგან სახა-
ლინის დაუყოვნებლივ ევაკუაცია.

პროვინციის ცხოვრება

ტენიკუმის ახალი შენობა. ამ ახლო
მომავალში განხრახულია სამტრედიოში
საბარკველი ჩაუყაროს ჰუმანიტარ-ტენ-
ნიკუმის ახალი შენობა. აქაურ ტენი-
კუმს ამ ეამად 500—600 მოწვევ ეყვს,
რის გამო ის ვერ მოთავსდა ძველ პა-
ტარა შენობაში და ამხანად მაცადინოს
რკინის გზის სკოლაში.
— სამტრედიის ტენიკუმთან არსებუ-
ლი მოწვევითა დრამატიული წრე ენგ-
გილუდ და ბეჯითად მოქმედებს. მოკ-
ლე დროში წრე გამართავს მორიგ წა-
ბრედგებას.
სოფ დიდო ჯიხიაში შეამდგომლბს
რომ ამ საფეხში ამის წინად დახურუ-
ლი ტენიკუმი გახსნილ იქნას, რისთვი-
საც სოფელი პირობას სდებს, რომ გას-
წევს განსაკუთრებულ ხარჯებს.
სახლის ფსხეი სამტრედიოში. ბაზა-
რზე ფართულად არა ჩვეულებრივად

გაძვარდა, არშინი მიტლსა 120,000
მან. ღირს. სოფლის ნაწარმოებთაგან
ძვირებს ყველა, ქათამი და კვერცხი.
მეტად იაფია სიმინდი, ფუთი 80,000
მან.
ამინდო. წყალდიდობის შემდეგ მთელ
ქვემო იმერეთში საუცხოო ამინდები
დაიქროა.

პარტიაში

პარსკეს 17-ს ამ თვეს საღამოს
6 საათზე „ტურიზის“ რედაქციაში
დანიშნულია მთავარი კომიტეტის
სხდომა. ყველა წევრების დასწრება
სავალდებულოა.
„არჩილ ჯორჯაძის სახელობის
პოლიტიკური წრე“.

კვირას, ნოემბრის 20-ს, საქ. მემ. სოც.-დემ. პარტიის ცენტრალური ბიუროში შესდგება მორიგი მოსხვედრა. მოსხვედრას წაიკითხება ახს. გ. გაშუქ-
ლოძე შემდეგ თემაზე: „სოციალური უტოპიზმი“. დასწრება შეუძლია ახლ-
გახარბათა ორგანიზაციის წევრებს და
თანამებრძობთ. დასაწყისი დილის 10
საათზე.

წახს გამგეობა.

პარაკვეს 17 ამთვეს, საღამოს 6
საათზე „ტრიბუნის“ რედაქციაში
დანიშნულია მთავარი კომიტეტის
სხდომა, ყველა წევრების დასწრება
სავალდებულოა.

საქართველოს კალაპატი
მხროვნებთა ალყარისათ-
ვის

წინა წერილში ჩვენ განვიხილეთ ძი-
რითადი ღმრთილმან მოსახლეობის აღ-
წერისა და აღწერისათვის, რომ მათი
სახელი და ცვა სავალდებულო არის მს-
სახლეობის აღწერისათვის და ამდენადვე
პირველი პირობა სწორი მენიერება და-
სკვნისა.

მცხოვრებთა აღწერის ორი სახე არ-
სებობს: ა) თვით აღწერა და ბ) გა-
მოკითხვა. აღწერის პირველი სახის
დროს დაკვირვების ობიექტს წინასწარ
გარეგნულად მოაგვარებენ საშუალებით აღ-
წერის ფორმებს და უნივერსალურ განსა-
ზღვრულ დღეს, რომლისათვისაც ფორ-
მული აუცილებლად შეესაბამება უნი-
ვერსალური მოგვარება აქტიური როლის მთა-
ვად მაშინ ასრულებს, თუ მცხოვრებნი
წვრთნილიან უკუაღიარებ.

მეორე სახე აღწერის—გამოკითხვა
სრულიად საწინააღმდეგო ფორმა არის;
და შემთხვევითი მოაგვარება აქტიური;
იგი სააღმწერლო ფორმული მიღის
მცხოვრებთან და სთხოვს კითხვას უპა-
სუბოს, რომლის ფორმული—აღნიშვნა იმ
წამსვე ხდება.

საქართველოს რესპუბლიკის ქალაქებ-
ში მცხოვრებთა აღწერა გამოკითხვის
წესით უნდა მოხდეს აქ, რასაკვირვე-
ლია, შედარებით, ქალაქის მცხოვრებთა
შორის წერაკითხვის მცოდნე შედეგ;
იშვიათი იქნება საქართველოს ქალაქებ-
ში ისეთი ოჯახი, რომელსაც აღწერის
ფორმულს შეგებია არ შეგებოს, მიუხე-
დავად ამისა გზა უპირატესობა გამო-
კითხვას უნდა მიენიჭებინათ; გამოკითხვა
ჩვენ აგვაშორებს ხელთნაწილად დიდ
სხვა და სხვაობას, რომლის გარეშე და-
მუშავების დროს ძნელი ხდება და ამი-
ტომ შევადგინებ აქვს ადგილი. ასეთი
წესით აღწერა ხელს შეუწყობს იმას,
რომ აღწერა ერთ დღიანი იქნეს. და
უკანასკნელი რაც უნდა გავსინათ საქარ-
ველოს ქალაქებში საქმით მოაგვარა. შეთა
ქალაქის შედგენა შეიძლება, რომელსაც
ფორმულ და მკაფიო ფორმულად შესძლებენ
მცხოვრებთა აღწერას.

ამდენადვე დიდი და ფართოა და-
კვირვების ობიექტი იმდენადვე მნიშვნე-
ლობა ეძლევა დაკვირვების სუბიექტს.
მცხოვრებთა აღწერის დროს ისეთი მასი-
ური მოვლენისთან გვაქვს საქმე, რომ ს-
პირა ადამიანებისა და დიდი კლასი (მთა
უმეტეს გამოკითხვითი სისტემის დროს)
და რაც უძნელესია მათი წინასწარი
მოაგვარება. ინგლისის ინსტრუქციის თა-
ნახმად მოაგვარებთ უნდა იყოს პირ-
ვნებანი გონიერი, საბატივებული და
საქმიანი; იგი მეტად გარკვევით უნდა
სწავლდეს, იცოდეს რამდენიმე მინი-
მალური ფაქტები; იყოს ჯანმრთელი; იყოს
არა უმცირეს 18 წლისა და არა უზუცუ-
სი 65 წლ. (საქართველოში მაქსიმალად
მივიღოთ 45 წელი) კარგი ყოფიერება-
ვის, შეგებობის თავის კარგად დაქვე-
რდა და ამასთანავე იყოს შედმიწოდებული
ფართობი; კარგად უნდა იცნობდეს
ასაწერა უბანს, იცოდეს საზღვრები
და ნიშანი, რომლითაც ასაწერა უბანი
იმიერება მეორე ასაწერა უბანთან.

აღნიშნული ინსტრუქციის დამატებებ-
ნი კარგად უნდა შეისწავლოთ აუცი-
ლებლად სხელმძღვანელოდ.

აქ უნდა შევინიშნოთ, რომ მოაგვარი-
შეთ გასამჯდლოს საკითხი სხვა და
სხვა სახელმწიფოში სხვაგვარად არის
დადგენილი.

დღეს საქართველოს ტერიტორიაზე
ხდება ქალაქის მცხოვრებთა აღწერა
მოაგვარიშეთათვის გასამჯდლოს გაღე-
ბით. ასეთი წესი აუცილებლად უკეთე-
სია, რადგან გზა სავალია „ანგარი-
შისათვის“ ძი უძნელესი ეპოქაში ვცხოვ-
რობთ. მეორე გარემოება ის არის, რომ
მრავალგვარი მეტად ღირებულ ცხოველ-
ებზე, მატერიალურად იმდენად შედარ-
ებულნი არიან, რომ მათ, ჰუმანიტარ-
მოსაზრებით ქველმოქმედების სხივით მუ-
შაობა იშვიათი შესაძლებელია.

ერთი მნიშვნელოვანი საკითხიაგანი
მცხოვრებთა აღწერაში აუცილებლად
არის თუ რომელ კატეგორიის მოსახ-
ლეობა უნდა აღწეროს მოაგვარიშეთ; აქ

ჩვენ აუცილებლად ინგლისის სისტემა
უნდა მივიღოთ—უნდა იმერეთის პირადი
მცხოვრებნი (наличное население) და
არა იურიდიულად მიწერილი, რადგან
უკანასკნელი ფორმა მეტად რთულია და
დიდი შეცდომები არის მოსალოდნელი.
დავიკვიროთ არა შემთხვევით პირ-
ებს, უნდა შევადგინოთ წინასწარ საშა-
ლის აღწერისათვის რაც ადვილობრივ
ქალაქის სტატისტიკური ბიუროების მიერ
უნდა ხდებოდეს. თუ ადვილობრივ სტატ-
ბიუროს შეადგენლობა სუსტია, იმ შემ-
თხვევაში ცენტრალური სტატ. სამმარ-
თველო გზავნის ხელმძღვანელს—ინს-
ტრუქტორს. თვით ქალაქებში აღწერის
სამსახურის შემდეგში გამოიხატება პირ-
ველ ყოვლისა ქალაქის სტატისტიკურ
ბიუროებს უნდა ჰქონდეთ რაღა რაუჭ-
ად აწერს ქალაქის ყველა არსებული
ქსენობა აღნიშნული. ძველი რუკები არ
გამოადგენს, რადგან ქალაქში არის ახლად
გაშენებული ადგილები, რომელთა ქსენ-
ობის სახელწოდებაც უკარ არ არის.

მაგალითისათვის ისიც საქმარისია,
რომ ტფილისში 170 ქსენ აღმოჩნდა,
რომელიც ქალაქის ძველ რუკაზე სწ-
ლეობს არ იყო აღნიშნული.
ასეთი ქსენები წინასწარ სხელ-
მძღვანელო უნდა იქნეს და აღნი-
შნული ქალაქის რუკაზე, რომლი-
თ ცვადაცვლიდა აღწერის გეგმა უბნებისა
და საღმწერლო კვარტალის მიხედვით.
თვით ქალაქი პირველ ყოვლისა საღ-
მწერლო უბნებით, დაიკავია (უბნების
აროდნობა დამოკიდებულია ქალაქის
სიდიდესზე); თითოეულ უბანს ეყოლება
სხელმძღვანელი, რომლისათვის მიწვეულ
უნდა იქნეს საშუალო ოთახი თვისივე
უბანში; ტფილისში იგი შეერთებული
იქნება ცენტრალურ საღმწერლო ბიუ-
როთან, საიდანაც დღე-ღამე ყოველ
გვარ განმარტდება. კონტროლირე-
ბი კონტროლს უწყევს მოაგვარიშების
მიერ შეგნებულ ანგეზებს. მოაგვარიშები
კარგად უნდა გაცნობი ინსტრუქციას,
უბნის ხელმძღვანელი, სანამ დარ-

წმუნდებიან, რომ მოაგვარიშებმა კარ-
გად შეიტყვის ინსტრუქცია, მანამდე
აღწერას არ უნდა შეუდგეს. ყოველ მოა-
გარიშეს და მცხოვრებთა აღწერის სარგ-
ნიშისათვის წევრს უნდა ახსოვდეს, რომ
დავ სახელმწიფო საქმეს აკეთებს.
საერთო ზრდა აღნიშნული, რომ
სტატისტიკური მუშაობის საქართველო-
ში უკარ საზოგადოების უკარგნი უკ-
რადდება არ მიუქცევია, რადგან საზო-
გადოება მას ნაკლები ინტერესით
ვაყრება და თუ კარგად აღწერას
იქმნება ადგილი სახელმწიფოში, მას
აუცილებლად რაიმე გადასახადის—ფის-
კალურ ზომასთან წარმოადგენს.

ასეთი შეხედულება სტატისტიკაზე
აუცილებლად უკუაღიარებ უნდა იქმნეს
და დაგეგმვითი მსო, რომ სოცია-
ლური ორგანიზმის, საზოგადოებრივ მოვ-
ლენების შესწავლა და მოსალოდნელო-
ბის გათვალისწინება სტატისტიკის გარეშე
არ შეიძლება.

და ადგილთ გეოგრაფიის საზოგადოებრივ
და დიდი ხანა შეიგნო. ისინი თვითონ
არიან დაინტერესებული სტატისტიკურ
სწორი მეცნიერულ დასკვნების მიღება-
ში. რუსეთში კი 1897 წლის აღწერის
დროს ზოგიერთ გუბერნიებში აღწერას
ანტიქრისტი მოსვლის ნიშნად სახე-
დენ და მოაგვარიშეთ ჩაქოლვით უმას-
პანძღვებოდნენ, რამაც სარწმუნოებ-
ისათვის თავდადებებს შეუადგენ. გზა
რასაკვირვებელია ასეთ გარემოებას ადგი-
ლად არ იქნება საქართველოში, მაგრამ
უნდა მოვალეობა და გეგმისა სტატისტი-
კურ გამოკვლევასადმი საზოგადოების
მიერ საშუალოდ არის, რაც აუცილებ-
ლად ჩვენს კულტურულ ჩამორჩენილ-
ებაზე მდგომარეობს. მიმდინარე აღწერა
მათელ რესპუბლიკის მცხოვრებთა აღწერ-
ას არ შეეხება და ქალაქის მცხოვრებ-
ნი ვფიქრობთ მეტ სიძნელეს გამოი-
ჩენს და აღწერის ფორმულაში დასმულ
კითხვებზე სწორსა და პირდაპირ პასუხს
მისცემს.

გ. ქელო მხედვე.

მოსწავლეობის ამბები

წყალდიდობა ქ. ფოთში 31 ოქტომბერს ქალაქის ცენ-
ტრალური ნაწილი განთავსდებოდა
წყლისაგან, რასაც მიჰყვა დანარჩე-
ნი უბნების განთავსდებოდაც. აუ-
წერელია ის ზარალი, რომელიც
მიადგინა წყალმა როგორც ქალაქს,
ისე მცხოვრებლებს. ზარალის გა-
მოსარკვევად შესდგა საგანგებო კო-
მისია, რომელიც შეუდგა მუშაო-
ბას და უთუოდ ამ დღეებში მთელ
მასალას შეგროვებს და მაშინ ამ
სტრუქტურების დამწერსაც მეტი სა-
შუალება ექნება უფრო დაწვრილ-
ებით აღწეროს, როგორც წყალდი-
დობა ისე მისი შედეგები.

საბედნიეროდ აღმდინარის მსხვერ-
პლი არ ყოფილა, საქონელი კი
ბევრი დაიღუპა, განსაკუთრებით იმ
რაიონებში, სადაც შენობები დაბალ
ბოძებზე არიან აგებული. ასეთებია
ნახტურის რაიონი და ახალ-სოფე-
ლი.

ს. 3.

ქ. ბორჯომი და მისი ახლო მო-
მავალი
ვინ არ იცის საქართველოს დაუ-
ფასებელი კუთხე ბორჯომი, რამდენ-
ი კარგი თქმულა და დაწერილია
მის ბუნების და სიმდიდრის ირ-
გვლივ, რამდენი მცოდნე მკვლევარ-
ი მას სწევია, რომ ერთხელ კი-
დედ შემოწმებია ბორჯომის შესა-
ხებ მოსიარულე აზრი, რამდენი
კარგი ორგანიზატორი მოქცევი
მას სათავეში და უზრუნავს მის კე-
თილ-დღეობაზე, რამდენი კარგი და
ლაშაში შექმნილია მის არსებობაში,
მაგრამ დღეს ბუნებამ, სტიქიამ ერ-
თის ხელის დაკრით გაანადგურა
და თითქმის მიწასთან გაასწორა ათი
და ოცი წლებით შექმნილი, ბუნე-
ბამ არ აკმარა ბორჯომს ერთი წყალ-
დიდობა და მეორეთ წამოუტროლი
გამუდმებული წვიმების შემდეგ, კი-
დედ ერთხელ გაეთამაშა ბორჯომე-
ლა და მტკვარი თავის ხანგრძლივ
იღუპალებით მოკულ კიდებს და
გამოღვიძების ნიშნად ზედადაუარა,
მორცხა ხელმეორეთ თუ რამე დარ-
სიტყვით ხელით დაბატული ბორ-
ჯომი დაამზავსა ალაგ-ალაგ სახე
ჩამოკწირულ სანახაობას. მაგრამ

სახელი საბჭოთა ადგილობრივ ორ-
განობებს, რომლებმაც დროითი პო-
გდეს ხელი იარაღი და მამაკურად
ლკვეთენ აღმშენებლობას. სოცია-
ლი სანახავია ეხლა ბორჯომი, არა-
სოდეს არ ყოფილა, რომ მას ამდენ-
ნი მუშა ხელი დასტრიალებდეს
თავს. ყველგან ხმაურობა, გამოძა-
ხილი, ყველგან მუშაობა და საქმი-
ნობა.

ასე უნდა გაისინჯოს ჩვენი ამა-
ნაგების მუშაობა, რომ ისინი ქა-
ლაქის გამშენიერებელთან ერთად

აწარმოებენ ყოველ გვარ მიმდინარე
რემონტს, აგებენ ბუნებასა და
ივიწყებენ ხელოვნების ტანახა-
მობა, ერთხელ კი უნდა შევხვედნენ
ბორჯომს ვიმეორებ, დღითი დღე
უნდებიან გულ-შემატკივარი პატ-
რონი და სრული იმედი გვაქვს,
რომ სულ ახლო მომავალში ვიზი-
ლავთ მას წარსულზე ბევრად უკე-
თესს, რადგან შეკეთებს ახალის
შექმნაც მოსდევს. ვუსურვებ ამა-
ნაგებს ენერგიულ მუშაობას.
ა. აღსაბაძე.

მთავრობის მოგვადგანი და განსაკუთრებული
დავალებები

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცე-
ნტრალური აღმასკომისა პროკურატუ-
რის შესახებ.

კანონიერებისათვის შედამხედველობის
განსაკუთრებული და დანაშაულო-
ბის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმის სწო-
რე ნიადაგზე დასაყრდენად სრულიად
საქართველოში, საბჭოთა ცენტრ, აღმასკომი აღ-
გნის:

1. იუსტიციის სახალხო კომისარიატ-
ში დაწესებულ იქნეს სახელმწიფო პრო-
კურატორი.
2. პროკურატურას დაევალოს:
ა) სახელმწიფო სახელის ზედამხე-
დველობის განხორციელება ხელისუფ-
ლების ყველა ორგანოს, სამხურონო და-
წესებულების, საზოგადოებრივი და კე-
რძო ორგანიზაციის და კერძო პირის
მოქმედების კანონიერების საქმეში; ეს
განხორციელება ზედამხედველობისა უნ-
და ხდებოდეს დანაშაულო წინააღმდეგ
სისხლის სამართლის დღენის აღძრით
და პროტესტის შეტანით იმ დადგენი-
ლების გამო, რომელიც დაარღვევს კა-
ნონს;
- ბ) უშუალო მეთავეყრობა ყველა

საგანმომხედლო და მომკვლევო ორგანო-
ნი და აგრეთვე საგანგებო კომისიის
ორგანოთა მოქმედების; ამასთანავე სა-
განგებო კომისიის ორგანოთა მოქმედე-
ბის მეთავეყრობის ანხორციელებს
რესპუბლიკის პროკურორი უშუალოდ
თითონ ან მის მიერ განსაკუთრებული
რწმუნებით აღჭურვილი სამოკურორო
ზედამხედველობის პირი.

გ) ბრალდებლობის გაწევა სასამარ-
თლოში და საკასაციო პროტესტის და-
ცვა საკასაციო ინსტანციაში;
დ) მეთავეყრობა პატიმრების წესი-
ერებისათვის.
3. პროკურატურის სათავეში, ვითარ-
ცა რესპუბლიკის პროკურორი, სდგას
იუსტიციის სახალხო კომისარია, რესპუ-
ბლიკის პროკურორის უშუალო განგე-
ბისაში იმყოფება იუსტიციის სახალხო
კომისარიატში არსებული სამოკურორა-
ტურო განყოფილება.
4. რესპუბლიკის პროკურორთან არიან
მისი თანამშემგნის მათი რიცხვი განი-
საზღვრება სტატით. რესპუბლიკის პრო-
კურორის თანამშემგნის, რესპუბლიკის
პროკურორის წარდგენით, დაამტკიცებს

ს. ს. ს. რ. მიწად-მოქმედების
სახალხო

კომისარიატი

ამით აცხადებს, რომ მის მიერ 19 ნოემბრის დილის

10 საათზე სოფელ გურჯაანში მოწვეულია

პაქსის მიმართება

შეადგინა წესით და პროტესტით:

1. ყრილობას შეადგენენ: 1) თითო წარმომადგენელი
სოფლის აღმასკომებისა, 2) ორ-ორი წარმომადგენელი ყოვე-
ლივე სოფლიდან, სადაც მისდევნ მევენახეობას, 3) თითო
წარმომადგენელი სოფლის კოოპერატიულ დაწესებულებები-
დან, 4) მმართველი ორგანოები არსებულ მევენახეთა კოოპე-
რატიულ კავშირებისაგან, 5) თითო წარმომადგენელი სამაზ-
რო აღმასკომისა, 6) თითო წარმომადგენელი სამაზრო საღ-
გილ-მამულა განყოფილებისა, 7) თითო წარმომადგენელი ს-
მაზრო კოოპერატივთა კავშირისა, 8) სხვა და სხვა დაწესებუ-
ლებათა წარმომადგენლები, განსაკუთრებული მოწვევით და
9) სათათბირო ხმით ყველა დაინტერესებული მევენახე და
სპეციალისტი.
 2. ყველა წარმომადგენელს უნდა ჰქონდეს შესაფერა-
ბანდები გამოგზავნულ დაწესებულებიდან.
 3. ყრილობას ხსნის მიწად-მოქმედების სახალხო კომისი-
ისათვის წარმომადგენელი და შემდეგ ყრილობა ირჩევს პრე-
ზიდიუმს.
 4. ყრილობის საბუშო საგანს შეადგენს წერილობითი
და სიტყვიერ მოხსენებთა განხილვა, თანახმად დამტკიცებუ-
ლი პროგრამისა და მათ შესახებ დადგენილებების გამოტანა.
- პროგრამა პრიმობისა:
1. მოხსენება კახეთის მევენახეობაში ფილოქსერის გავრ-
ცელებით შექმნილ მდგომარეობაზე. მომხსენებელი ს. ჩო-
ლოყაშვილი.
 2. მოხსენებანი ადგილებიდან ვენახების მდგომარეობაზედ.
 3. საკურო დონისძიებანი ვენახების აღდგენისათვის (ამე-
რიკულ ვაზის სანერგების და დედა ვაზის გაშენება, საცდელ
საჩვენებელი ვენახების მოწყობა, ნიადაგის გამოკვლევა და
მათი აღნიშვნა რუკაზე, პრაქტიკულ სკოლების და კურსე-
ბის მოწყობა და ფართე აგრონომიული დახმარება და სხვა);
მომხსენებელი საორგანიზაციო ბიურო.
 4. ვენახების აღდგენისათვის საკურო ორგანიზაციის შე-
ქმნა, მისი სტრუქტურა და საშუალებანი. მომხსენებელი ს-
ორგანიზაციო ბიურო.
 5. მიმდინარე საკითხები.
- ყრილობის მომწყობა ბიურო მოთავსებულია მიწად-მოქმედების
სახალხო კომისარიატის მევენახეობის და მეღვინეობის ქვე განყოფი-
ლებაში.
- თავმჯდომარე ბიუროსი: ი. ანდრონიკაშვილი.
მდივანი: გ. ბიბილაშვილი.

